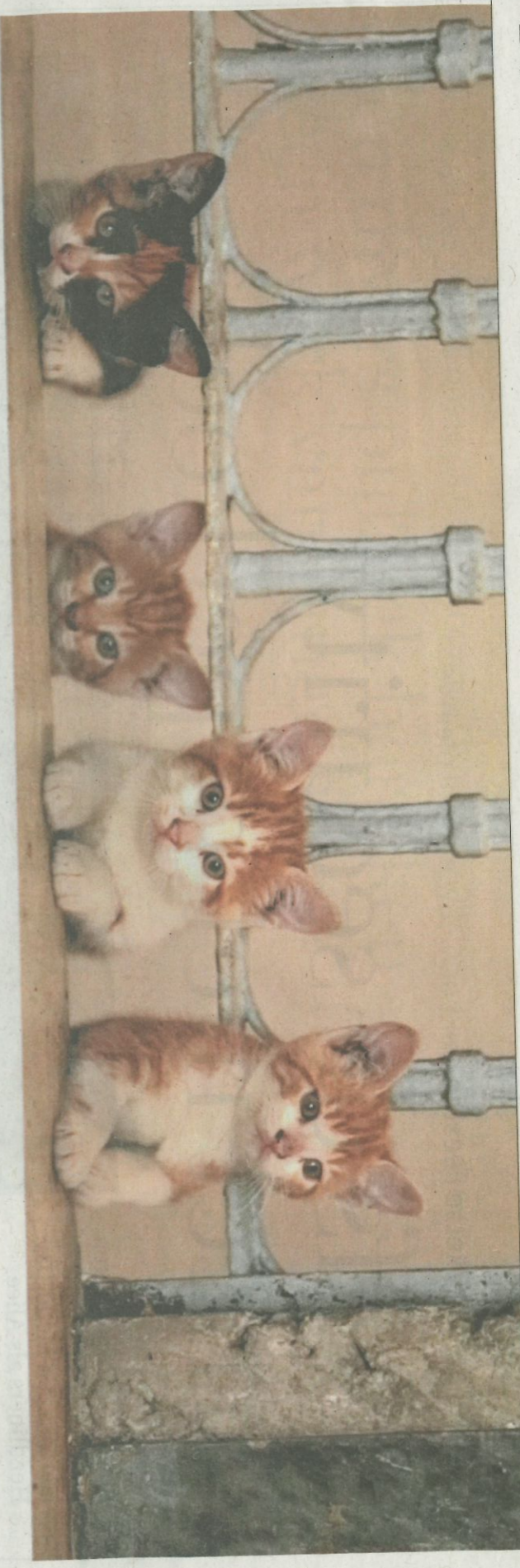

D6 cultuur & media

Turkse documentaire 'Kedi' komt uit op internationale kattendag

KROOLSE KUNST

Wereldkattendag wordt vandaag gevierd met de avant-première van 'Kedi', de meest aaibare film van het jaar. En katten verleiden heus niet alleen filmmakers, maar ook schilders en schrijvers tot kunst.

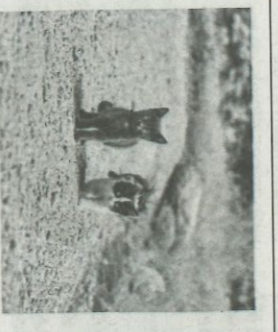
ELIEN DELAERE

De docufilm 'Kedi' volgt zeven zwerfkatten en hun vrijwillige en onvrijwillige baasjes in Istanbul. © rr

'Cats', een musical uit 1981. © rr

Jaarlijkse bestseller. © rr

Polarisering hoeft niet altijd ter discussie te staan. Neem nu de tegenstelling tussen zelfverklaarde katten- en hondennansen. De

eersten moeten niet veel weten van honden (ze stinken en zijn opdringerig), de tweeden vinden katten niet bepaald aaibaar (het zijn eigenzinnige en vals beesten). Volgens psychologisch onderzoek aan de universiteit van Texas ligt dat onderscheid zelfs verrat in de persoonlijkheid. 'Hondennansen' zouden minder neurotisch zijn, maar wel narcistischer dan 'kattenmensen'.

In Istanbul zijn zwerfkatten deel van de cultuur en de eigenheid van de stad. De Turkse regisseur Ceyda Torun woont en werkt in Los Angeles, maar vond die allesoverheersende kattenliefde in haar thuisstad een goede reden om terug te keren. In de documentairefilm *Kedi*, Turks voor kat, volgt ze zeven zwerfkatten en hun vrijwillige en onvrijwillige baasjes door de stad met een mobiele camera, laag tegen de grond.

Turkse kattenvrienden

'Er leven 1.000 katten in Istanbul. Ze zagen keizers komen en vallen. Ze zagen de stad krimpen en groeien. Veel mensen zorgen voor hen, maar ze leven er zonder baasje. Ze worden aanbeden, gehaat en genegeerd, maar ze zijn er niet meer weg te denken.' Torun laat ons met haar cameratechnieken walgen van en smelten voor de katten. Zo zien we de rosse lapjeskat Sari, 'the Husler', bedelen en hebbertig tegen de benen van terrasjevolk springen. Waarna ze haar nest met aandoenlijk spelende jongen opzoekt en we kennis maken met de eigenares van de winkel waar de kat haar thuis heeft gevonden. Alle geliefde en gehate eigenschappen

'Deze week verschijnt de editie voor 2018 en we weten dat die gegarandeerd weer uitverkocht raakt'

EVA COSSEE
Uitgever literaire kattenkalender

komen aan bod: kopjes, spinnen, speelsheid, elegantie, soepelheid, de vernauwde ogen en de gekende glimlach van een kat.

Maar *Kedi* weet ook een gevoelige kant van de mens bloot te leggen, in relatie tot het dier. 'Zonder de katten zou ik een erg problematische jeugd hebben gehad. Enkel met mensen omgaan is niet genoeg en met volwassenen is het al helemaal moeilijk.' Of: 'Ben kat die bij je staat, mianawt en naar je opkijkt, is het leven dat je toelacht. Die momenten maken ons gelukkig.' Het zijn maar enkele quotes die de Turkse kattenvrienden doen stralen. Het is niet verwonderlijk dat de katten regeren in Istanbul. Ze hebben alle vrijheid om zelf hun baasje te kiezen. 'Soms kiezen katten hun mensen. Deze kat heeft mij gekozen, ik ben zijn hoofdmens, de anderen spelen een bijrol.'

Inspiratiebron

Eens verkocht voor het beestje, zit de liefde duidelijk diep. Naast huisdier en megezel is de kat ook een inspiratiebron en een populair onderwerp binnen kunst en cultuur. Denk maar aan *Kat in een hoed* en andere Magritte-schilderijen, Jan Fabre die het nodig vond om met katten te beginnen gooien in het Antwerpse stadhuis, de beroemde *Artistokatten*, *Garfield*, *Musti* en *Hello Kitty*. Of T.S. Eliot met zijn beroemde boek *Cats*, herwerkt tot musical. Zou het toeval zijn dat er een tiental kattenmoji's bestaat en slechts enkele van honden? Al vindt #dogsofinstagram het op Instagram met 71 miljoen hits van #catsofinstagram, met bijna 62 miljoen hits.

Het reizende kattenmuseum van Françoise Baronián passeerde dit voorjaar in De Markten in Brussel en trekt in het najaar naar de Kunsthall

in Rotterdam. 'Ik heb altijd kattenobjecten verzameld: schilderijen, sculpturen en gadgets. Vrienden kwamen op het idee om die collectie tentoon te stellen en aan te vullen met kunstobjecten van andere collectioneurs, galleries en musea,' zegt Baronián. 'De reacties waren overweldigend. We mogen Marcel Broodthaers' *Interview met een kat* en de kattenvideokunst van David Claerbout tot onze expositie rekenen. Zelf heb ik de liefde voor de beestjes van mijn vader geërfd. Ze zijn kalm, aangenaam en aanhankelijk, maar weten ook heel goed wat ze willen. Het verbaast me niet dat ook veel hedendaagse kunstenaars hen als een inspiratiebron zien.'

Volgens uitgever Eva Cossee laten auteurs zich ook graag met katten omringen. 'Andreas Oost liet zich regelmatig met katten fotograferen. Het moet iets bijzonders zijn. Een kat is maar een kat zou je denken, maar je kan er natuurlijk wel van alles tegen kwijt.'

De literaire kattenkalender van Uitgeverij Cossee is al jarenlang het best verkopende product binnen het literaire fonds. 'Deze week verschijnt de editie voor 2018 en we weten dat die gegarandeerd weer uitverkocht raakt. De kalender, met schattige portretten van katten gekoppeld aan literaire spreken, heeft een buitengewoon trouw publiek. We hebben wel eens een hondenkalender geprobeerd, maar dat sloeg niet aan. Katten spreken meer tot de verbeelding, met hun sfnzachthge uitstraling.'

'Kedi' speelt nu in de zalen. Het reizende kattenmuseum, vanaf 9 september in de Kunsthall, Rotterdam.

Film 'The big sick' is een romantische komedie met het hart op de juiste plaats. Maar een betere regisseur had er meer mee gekund.

Reumatische komedie

The big sick
★★★★☆
Van: Michael Showalter
Met: Kumail Nanjiani, Zoe Kazan (124 min.)

Ginfriënd in a coma? Voor de Pakistaanse Amerikaan Kumail Nanjiani was het meer dan een liede. Zijn geliefde werd in een kunstmatige coma gebracht, nadat ze in het ziekenhuis was beland met een zeldzame vorm van reuma - voor de arts in de zaal: de ziekte van Still.

Hoe het afliep? Spoiler: de twee trouwden en schreven er samen een filmscenario over. De voorbije jaren verwerf Nanjiani bescheiden bekendheid als tv-komiek en acteur in tv-serie *Silicon Valley*. Hij speelt uitstekend een vrijelijk verdichte versie van zichzelf, terwijl zijn geliefde beninnelijk wordt vertolkt door Zoe Kazan (*What if Ruby Sparks*). Zij geven de film een geloofwaardige authenticiteit die je zelden ziet in het genre van de romantische komedie.

Want dat is *The big sick*: veeleer dan een ziekenhuisdrama is dit een film over een vertelde jongeman die zich moet losmaken van zijn familie en traditie om te luisteren naar zijn hart. Kumails islamitische ouders willen hem uithuwelijken aan een Pakistaans meisje. Bij zijn broer heeft die traditionele saus goed gepakt. Telkens als Kumail bij zijn ouders gaat eten, moet hij de avances atstaan van de stoet huwbare vrouwen die zijn moeder laat opdrijven. Dat wordt pijnlijk grappig gebracht, zonder het concept van uithuwelijking belachelijk te maken. Ondertussen probeert Kumail

Kumail Nanjiani en Zoe Kazan geven 'The big sick' een geloofwaardige authenticiteit. Tevergeefs. © r

het te maken als stand-upcomedian. Hij leert Emily kennen. Wat begint als een onenighstand, blijkt al snel meer te zijn. Uit angst voor de reactie van zijn ouders houdt Kumail zijn liefde geheim. Hij voert twee gevechten: met zijn traditionele afkomst en met de vooroordelen van de Amerikanen.

Maar wanneer Emily in het ziekenhuis belandt, verliest Kumail niet alleen zijn tegenpartij: de film is ook zijn spanning kwijt. Dan valt plots op hoe middelmatig de regie is, hoe irritant banaal de muziek en hoe dunnetjes sommige personages. Net wanneer het drama toeslaat, slabakt de plot.

Jammer, want dit is best wel een verrissende romantische komedie, die met humor en respect toont hoe gemengde koppels naar een nieuwe balans zoeken. De wereld heeft nood aan meer films als deze, maar *The big sick* kon ook een betere regisseur gebruiken. **JEROEN STRUYS**

Verfilming zonder scherpe randjes

Film Big Brother is niet langer een kwade kracht in deze ondermaatse adaptatie van Dave Eggers' bestseller.

The circle
★★★★★
Van: James Ponsoldt
Met: Emma Watson, Tom Hanks, Eilar Coltrane (110 min.)

Bij de verschijning van Dave Eggers' roman *The circle* in 2013 noemde de een hem een visionair, de ander een bange nostalgicus. Wat niet ter discussie stond: zijn dystopische vertelling over een techbedrijf met een verontrustende visie op privacy legde de vinger op de tijdgeest. Maar deze verfilming moet het zonder de sinister ondertoon van het boek stellen. Het maakt *The circle* futloos en vreselijk irrelevant. Eggers pende nochtans mee het scenario.

Emma Watson zet de jonge Mae Holland neer als een inschikkelijke maar gedreven millennial, wier leven in een hogere versnelling schiet wanneer ze aan de slag kan

bij het haast mythische internetbedrijf De Circle. *Lijken* en *staren* is er even elementair als ademen. Ook heeft iedereen slechts één onlineprofiel: een TruYou-account, waaraan naast je activiteiten op sociale media ook onder meer je medische dossier en je bankrekening zijn gekoppeld. Totalitaire regimes aan de andere kant van de wereld worden terloops bekampt met afkreuren-de smleys. 'Dat maakt belijst een verschi!', klinkt het ernstig.

Maar James Ponsoldt (*The end of the tour*) gaat op de rem staan waar hij het gaspedaal hoort in te drukken. Zo mist hij zijn kans om de scherpste satire van het jaar af te leveren. Watson speelt oostentatief, terwijl Tom Hanks' persoon zijn rol als charismatische messias overschaduwt.

Tijdens haar sollicitatiegesprek krijgt Mae de vraag wat haar het meest tegen de borst spuit. 'Overvuld potentieel', antwoordt ze belijst. Het vat deze adaptatie treffend samen. **RUBEN AERTS**

Emma Watson speelt Mae Holland. © r

Film Nu alle inspiratie op is, heeft de animatiestudio van Sony een film gemaakt over emoji's. Een dieptepunt is bereikt.

The emoji movie
★★★★★
Van: Tony Leondis
Met de stemmen van: Juan Gero, Laura Tesoro, Bert Huysestruyt (86 min.)

Dit begint te stinken naar een bescheten toestand; sprak de dtrol en hij wist niet half hoe juist hij het had.

De animatiestudio van Sony schepte de voorbije jaren goed poen met de Smurfenfilms. Maar waar houden de kinderen tegenwoordig van? Emoji's, antwoorde het marketingteam unisono! De baas van Sony's smartphone-fabriek knikte instemmend.

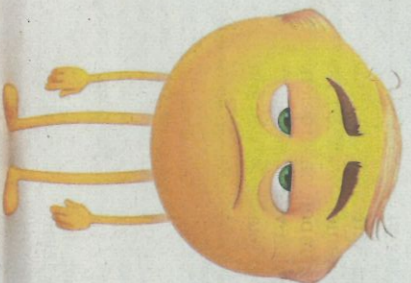
Omdat verder niemand dat echt een goed idee vond, moesten de marketeers dan maar zelf het scenario schrijven en de boel bij elkaar tekenen. Het is eraan te zien.

De film speelt zich af in de gsm van een tienerjongen, wiens verhefheid er verder niet toe doet. In die gsm leeft Gene, een emoji die

anders is dan alle andere emoji's. In tegenstelling tot het pizzastuk, de vuist en het isje heeft Gene niet één uitdrukingsvorm, maar kan hij zich uitdrukken op tal van manieren. Hij wordt weggepest als 'distinctie' en moet vrezzen voor zijn leven.

Wat volgt, is het verhaal van zijn coming-out, verteld door een *Vlaamse* stemmenkast in ongegeneerd lelijke tussentaal. Onderweg naar Gènes zelfaarvaarding reizen we langs tal van bekende apps, schaamteloos met naam vermeld. Om de Chinese markt aan te boren passeren we nog even langs WeChat. Dat levert geen enkele grappige mop op en prachtige oneliners als: 'Elke app is een unieke wereld'.

Er zijn animatiefilms waarvan je als recensent denkt: wie weet vindt een kind dit wel plezierig. En dan is er *The emoji movie*, een nachtmerrie die 86 minuten te lang duurt. Zet die telefoon uit en ga buiten spelen. **JEROEN STRUYS**

Helaas: 86 minuten te lang. © r